

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 9 AUGUSTUS.

Mijnheer de Postrijder,

Brussel, 8 augustus :

Bij het terugkomen der warme zomerdagen begint zich de hoofdstad te ontvolken. Van dag tot dag verdwijnt er eene aanzienlijke menigte uit de muren van het tot hertoe zoo woelige Brussel. De een ligt zich te baden in de zee, de andere reist langs den Rhijn, een derde gaat de koele schaduw zoeken onder de boom- der naburige dorpen.

Ondertusschen wordt het leven hier zoo eentoonig dat men zich in eene stad van tweeden rang zou gelooven.

Men heeft dikwijls gezegd dat de geschiedenis der gelukkige volkeren vervelend is. Doch men troost zich gemakkelijk van die verveling wanneer men zelf tot zulke gelukkige natie toebehoort.

Laat ons eens zamen eenen oogslag op België werpen. Genieten de Belgen heden niet het geluk van den haard, de vrijheid der gemeente en der provincie met de onafankelijkheid van het vaderland, de weldaden des Koningsdoms, den roem der kunsten, der wetenschappen en der letterkunde? Zoekt of er op den ganschen aardbol eene gelukkiger natie is dan Belgiëland.

Terwijl de Kamers eenen kalmen zittijd sluiten, begaf zich de Koning over eenige dagen naar het kamp van Beverloo, zonder dat de europesche staatkunde zich over deze reis bekommerde.

Het leger toont zijnen geestdrift aan zijn opperhoofd en de generaal bevelhebber van het kamp stuurt aan onze soldaten welverdienden lof toe.

S'anderdaags werd in alle kerken van het land het plechtig *Te Deum* gezongen om de goddelijke ondersteuning voor den troon van Leopold II af te smeeken. Ter zelfder tijd ontrollen zich de volkstafereelen der kermis van Brussel en de Koningin, zonder de bescherming der bajonnetten noodig te hebben, vertrekt voor drie weken naar het lustoord Spa.

Ondertusschen zetten de beide Kamers met kalme hunne werkzaamheden voort: de rechten der Vlamingen worden verzekerd, de militie-wet wordt gestemd met verbetering van het lot der officieren en onder officieren en tuschenkomst van het Staatsbestuur in de plaatsvervangende met dubbel voordeel voor de familiën en voor het leger.

De geschiedenis der gelukkige volkeren is vervelend, zegt men. Ik zeg rechtuit dat de tegenwoordige geschiedenis van België mij

niet de minste verveling geeft.

Geene politieke en weder, geene wanorders; hier en daar voorzeker partijtwisten doch die geenen tegenslag op straat vinden, die imposten worden regelmatig betaald, het openbaar crediet vergroot onophoudend terwijl elke dag nieuwe associatiën van kapitalen ziet opkomen in betrekking met den onophoudenden voorspoed van handel, nijverheid en landbouw, met de uitbreiding van het net onzer spoorwegen die onze negen provinciën herscheppen in eene uitgestrekte stad tuschen wier inwoners alle afstanden vernietigd zijn.

Melden wij nog de landbouw tentoonstellingen, de congressen, de algemeene wedstrijden tuschen de gestichten van openbaar onderwijs, de twintig millioenen welke het gouvernement komt te besteden aan de opbouw van school lokalen, het deel dat de Belgen nemen aan de wereldtentoonstelling van Weenen, de beweging van vier universiteiten die gezamenlijk bestaan op eene uitgestrekteheid van eenige honderde kilometers enz...

Ik vraag het: is dat niet het leven, de ware strijd, de beweging voor het goed? En is die geschiedenis van ons gelukkig land zoo vervelend? Voor de eer en het geluk van onzen tijd zou ik wenschen even veel van alle andere landen te kunnen zeggen.

Alles lukt aan de Keizer van Pruisen: de oorlog der Hertogdommen en van Denemarken, de vernedering van Oostenrijk, de zegepraal over de Franssen, de vergrooting van zijn grondgebied. Is men daarom gelukkig in Pruisen waaruit jaarlijks zooveel millioenen uitwijkelingen naar America verhuizen?

Is men gelukkig in Italië onder de vrijheid-verdrukkende regeering van Victor-Emmanuel, of in het ongelukkige Frankrijk waar men nooit zeker is van den volgenden dag, of in het diep beproefde Spanje waar het bloed met beken stroomt?

Laat ons de handen te zamen leggen en dank zeggen aan de Goddelijke Almacht die ons onder den gezegenden hemel van België heeft doen geboren worden.

Jan van Brussel.

STADS- EN PROVINCIE NIEUWS.

De genaamde Maria Leonard, jonge dochter behoorende aan eene arme familie van Coninxheim bij Tongeren, vertrok in de eerste jaren dezer eeuw uit haar dorp en ging te Leuven als dienstmeid wonen bij den advocaat Vandermier. Deze laatste trouwde met haar en bij zijne dood maakte hij haar erfgenaam van zijn gansch fortuin.

lijk in zijne vlucht belemmerd en zoo is hij te B gebleven, dat op ongeveer drie uren afstand van hier ligt. Door een boerenaap kreeg ik een uur geleden dezen brief van zijne hand, dien hij blijkbaar met de grootste inspanning geschreven heeft, en waarin hij, in het geval dat hij de zijnen niet weder mocht zien, afscheid neemt en hun om vergiffenis bidt, wegens hetgeen hij misdaan mocht hebben.

Elisabeth weende smartelijk, want ofschoon ook hare eerste vrees dat Leopold gekomen was om haar den dood van haren broeder aan te kondigen, zich niet verzeenlijkt had, moest zij toch bekennen, dat nu de stand van zaken niet veel beter was, want bij den angst dien zij koesterde omtrent zijn tegenwoordigen staat, siederde zij voor zijne ontdekking, en bij de gestrengheid waarmee de pruisische krijgsraden te werk gingen, kon zij slechts het ergste vreezen. Nogtans deed zij eene uiterste poging op zich zelve en zij vroeg Leopold of zij dien brief lezen mocht. Hij reikte haar den brief zwiwend over en zij las:

« Deze brief, geliefde vriend, brengt u wellicht » mijn laatste vriendschapsgroet, want het » noodlot heeft geweld, dat ik mij voor de zaak » der vrijheid moest offeren, dat ik daarvoor » mijn bloed en naar het schijnt ook mijn leven » moest veil hebben, dat ik haar geerne geve » zou, zoo ik slechts wist dat ik de groote zaak » van het vaderland daarmede dienen kan, en » dat de smart mijner betrekkingen daarover » niet te hevige zijn zou. Van uwe vergiffenis » wenschte ik zeker te zijn; in het graf, als het » zoo wezen moet, of, zoo ik in leven blijf » en mijne vlucht kan voortzetten, in den vreemde. » Voor het oogenblik ben ik in veiligheid en ik » word voldoende verpleegd, maar men kan mij » elk oogenblik ontdekken en dus moet ik » trachten van hier te komen zoodra mijne

De weduwe Vandermier, die sedert haar vertrek slechts weinig van hare tijdingen gegeven had, is verleden zaterdag op hare beurt te Leuven gestorven in den ouderdom van 80 jaren. een fortuin achterlatende van meer dan drie honderd duizend franken. Alvorens te sterven heeft zij zich Coninxheim herinnerd. Zij heeft 60,000 fr. gelaten aan het armbestuur en 10,000 fr. aan het kerkbestuur van Coninxheim; zij heeft daarenboven verscheidene legaten ingesteld voor weldadigheids gestichten van Leuven, hetgeen niet belet dat er een goed deel van den koek voor de familie overblijft.

Volgens haar verlangen is zij naar Coninxheim overgevoerd alwaar de begrafenis heeft plaats gehad.

In Vlaanderen Vlaamsch.

Wij ontvangen uit Bilsen de volgende mededeeling:

Bilsen, den 6 augustus, 1873.

Tot hertoe heeft menig Vlaamsch zanggenootschap in het belachelijke volhard om Fransche gezangen te leeren en uit te voeren.

Onooodig het versulte, het onvlaamsche dier naperij wijf en breed uit een te leggen, onnoedig te zeggen hoe kinder hoe papegaaiachtig het is onze vlaamsche jeugd Fransche woorden verbokeld te doen zingen, hoe dwaas, gevoel in de uitvoering van een stuk te willen vergen waar de zangers het gevoel niet in begrijpen kunnen.

Het zanggenootschap van Bilsen « *De Demergalm* » heeft in dit belachelijke niet willen deelen, en voor vast besloten, nimmer dan Vlaamsche zangen te zullen leeren.

Wellicht reeds, met het aanstaande zangfeest te Tongeren, zal er gevolg aan dit besluit gegeven worden. De Bilsersche jeugd is voornemens aan die plechtigheid deel te nemen, met het uitvoeren van twee koorzangen.

Mochten alle Vlaamsche genootschappen die aan gemeld feest hunne medehulp zullen verleen, enkel vlaamsche gezangen in de aloude wallen van het Vlaamsche Tongeren, rond dit dreigend standbeeld der varige verbeelding van den haat voor alle verraemding en ontarding, doen neergalmen.

Bilsen, den 7 augustus, 1873.

Geachte Heer Opsteller,

Weinige dagen geleden, stuurt men de eigenaars van een dorp in Limburg, een langen Franschen brief, om hun ter weet te brengen, dat zij op het gemeente huis kennis kunnen nemen van het plan van een nieuwen weg die door het dorp loopt, om, zoo noodig, volgens hunne belangen, tegen dit plan hunne reclamatiën in te sturen.

Onooodig te zeggen, dat slechts een gering getal der eigenaars van het dorp het Fransch machtig is.

» krachten mij zulks veroorloven. Ach! mocht » mij de troost ten deel vallen u een laatst » vaarwel toe te roepen. mijn waarde Leopold! » Kunt gij zonder gevaar voor u zelve hier » heen komen, breng mij dan die eenige ver- » kwikking waarnaar ik smacht! Wees mijne » voorspraak bij de mijnen en deel hun mede » wat zij weten moeten.

» Getrouw tot in den dood,

« Uw GUSTAAF. »

Elisabeth vouwde den brief weder dicht en weened vroeg zij den vriend van haren broeder, wat er gedaan moest worden, waarbij zij hare smart te kennen gaf, dat juist nu haar vader niet thuis was, om tuschen beide te treden.

— Mij komt het voor dat dit juist een geluk is, zegde hij, want bedenk eens in welk een tweestrijd zijn vaders hart komen zou met zijne dienstplichten, wanneer hij thuis was en de plaats wist waar zijn zoon zich verborgen hield! Dat zou voor hem erger zijn dan wanneer hij het gebeurde eerst vernoot zoodra alles voorbij en Gustaaf buiten alle gevaar is.

— Ja, maar hoe hem te redden! viel Elisabeth hem handenwringend in de rede.

— Vertrouw op mij, zegde Leopold, dat ik voor uwen broeder, mijn boezemvriend, alles doen zal wat menschenlijke krachten slechts vermogen te doen! In ieder geval moet ik tot hem snellen, om op de plaats zelve te oordeelen welke maatregelen er genomen moeten worden in het belang van zijnen toestand.

— Maar zal het u mogelijk zijn van hier te komen zonder opzien te verwekken, zal men u juist thans verlof geven?

— Dat zou zeker moeilijk genoeg zijn, zegde Leopold kalm, wanneer ik om verlof vroeg; maar het geldt hier het leven van mijn geliefden vriend het leven van een edel, ofschoon op een dwaal-

Hiernevens een staaltje van het mogelijke gevolg dier tegenstrijdigheid, getrokken uit het blijspel in een aantal bedrijven der Fransklonnerij op 't dorp.

2° BEDRIJF.IV° TOONEEL.

Een postbode. (Komt binnen) Zie meester, voor u!..

Kobe. Wat?.. Maar jongens ik versta dien brief niet, wilt gij zoo goed zijn?..

Post. Ik heb den tijd niet... (ter zijde in het heen gaan) Ik versta wel zoo een woord of twee Fransch; maar zoo een langen brief waar er wel met honderden in zijn, neen, dat niet...

Kobe (Het papier in de hand, met verwilderde oogen). Wat mag dat beteekenen?.. gedrukt als u belieft!.. en twee maal onderteekend!..

Vrouw Kobe. (Komt opgelopen) ma lief wat is dat?..

Kobe. Pas op vrouwtje, maak dat niet vuil..

De vrouw. (Zij reinigt hare handen aan den blauwen voorschot, en grijpt naar het papier.)

Kobe (Weerhoudt haar arm) onnoedig Bot, gij verstaat er toch geen letter van.

De vrouw. (Driftig.) Hoe niet verstaan! en ik ben vier jaren lang op school geweest! alle dagen lees ik mijn kerkboek door, en alle weken uwe gazet! en ik zou er geen letter van verstaan!..

Kobe. Neen Betje lief, 't is Fransch!

De vrouw. Fransch!

Kobe. Ja Fransch!

De vrouw. En waarom moet dat nu Fransch zijn?.. Zij weten toch wel dat gij geen fransch kent!.. God! indien het eens een Citasie van de juse was!.. (Zij maakt een kruis) men zou ze kunnen in het Fransch geschreven hebben, om ons niet te verschrikken!..

Kobe. Ik weet het niet vrouwtje; ik ga eens vragen wat het is.

Gebruur Sus. (Komt binnen) zeg Kobe hebt gij ook zoo een ding van de fakteer gekregen; verstaat gij het?..

Kobe. Neen Sus, gij weet wel dat ik geen Fransch ken. Maar gij?.. weet gij niet?..

Sus. Ja, ik heb al zoo een petitie van fransche geleerd, ik kan al oei en non en bonsoer mosieo maar dien brief versta ik niet.

toch durf ik wedden dat dien schoonen Franschen winkel niet anders behelst dan eene verhooging van Konterbusen, jongen!

Kobe. (Driftig) Konterbusen! Konterbusen! wel Sus het mag zijn wat het wil; maar zij zullen het mij in het Vlaamsch laten weten of ik steek de hand niet in de deurs, of ik zet er geen voet voor over den drempel; Konterbusen! Konterbusen! wel Jesus Maria betalen wij zoo wel onze Konterbusen niet als de walen en al dat Fransch getrek dat zijne moedertaal vergeet om op zich Fransch te miuwen!.. Waarom moet men in ons eigen huis zoo met ons komen den gek scheren!

Sus. Maak u geen kwaad bloed Kobe, zie liever hier onder den brief, nevens dien grooten

spoor gebracht mensch, en liet hij er met eene zachte stem op volgen, het geldt het geluk van ander diebaar wezen, en tot dien prijs zot ik mijn eigen lot op 't spel. Ik zal heimelijk van hier gaan om naar B. te snellen.

— Leopold! bedenk toch aan welk gevaar gij u zelve en uwe er blootstelt!

— Slechts mijne uiterlijke eer, Elisabeth! zegde hij ernstig, en wat het overige betreft, — hier maakte hij eene beweging als was het overige niets beduidend — ik heb alles belacht wat mij te doen staat. Er blijft geen ander middel over, en nog heden nacht vertrek ik.

— Welou, dan vertrekken wij te zamen! riep Elisabeth vastberaden uit.

— Gij, Elisabeth? onmogelijk! Bedenk toch wat gij doen wilt, die zaak is niet zonder gevaar.

— Moet gij mij dan juist daaraan herinneren, Leopold?

— Voor mij is dat iets anders. Hetgeen voor een man eene betrekkelijk lichte zaak wordt, is voor eene vrouw een bedenkelijk waagstuk. En wanneer gij ontdekt wordt, hetgeen zeer licht mogelijk is.

— Dan liep ook ik slechts gevaar voor mijne uiterlijke eer, Leopold! an woordde zij met kalme weerdigheid en bijna op trotschen toon, en gij zoudt verlangen dat ik daarom terug zou zien en een wellicht doodelijk geworden broeder voor het laatst te zien? Maar mijn hemel, ging zij heftig voort, wij verbeuzelen hier onzen tijd. Haasten wij ons hem te redden, terwijl dit mischien nog mogelijk is!

— Juist om hem, om der wille van uwen broeder moet ik u bidden, ja u bezweren dat gij hier blijft! riep Leopold uit, terwijl hij hare hand greep. Ik spreek niet meer van eenig gevaar voor u zelve; maar gij brengt gevaar over hem, over ons allen, wanneer gij, door mij daar heen te vergezellen, die ontdekking bevordert. Wij

DE NIEUWE DOKTOR.

Een verhaal naar het Hoogduitsch.

(9° VERVOLG.)

— Vooreerst van eenen vriend als een gerucht dat hem zelve onder's hands is medegedeeld, doch waaraan ik voor mij nog geen geloof kon hechten, tot dat ik er, helaas! heden de bevestiging van vernam, en wel op eene wijze die geen twijfel meer overlaat. Ik zelf hoorde niet eer iets van zijne plannen dan toca het te laat was om waarschuwend tuschen beide te komen, dan toen hij reeds buiten staat was de wapenen die hij had opgevat, te voeren.

— Groote God! dan is hij dood! riep Elisabeth uit.

— Neen neen, hij leeft, stel u gerust. Ik leef u mijn woord dat gij de volle waarheid vernemen zult, want ik houd u voor sterk genoeg om die te kunnen dragen en tevens reken ik op uwe hulp om hem te redden.

— Spreek dan toch, spreek, waar is hij en wat kan ik, wat kunnen wij doen?

— Gustaaf is, zoals ik u reeds zegde, niet dood, doch zoo het schijnt zwaar verwond en op de vlucht. Nadat namelijk de opstandelingen onder Siegel, op de grenzen van Baden's grondgebied, bij Jestitten, eene nedertlaag hadden geleden, is Siegel met een aantal vluchtelingen gelukkig de gevangenschap ontkomen en over de grenzen gevlucht. Die tijding kwam gisteren alhier aan, en tevens werd mij uit de tweede, onder het zegel van geheimhouding medegedeeld dat Gustaaf zich mede onder de vluchtelingen bevond. Eerst heden vernam ik hoe het verder met hem gegaan is. Zijne wond, die hij in dat gerecht bekomen mocht hebben, heeft hem name-